

Statuut
van de enquêteur
2010

Inhoud

Inleiding

[1]	Het fiscaal statuut van de enquêteur als btw-plichtige	4
[1]	Algemeen – de BTW-identificatie – het ondernemingsloket	4
[2]	De BTW-verplichtingen	5
	a) Jaaromzet beneden € 5.580,00	5
	b) Jaaromzet boven € 5.580,00	6
[2]	Het sociaal statuut van de enquêteur	7
[1]	Verplichtingen als zelfstandige	7
[2]	Bijdrageregeling	7
	1. Begrippen	7
	2. Algemene categorie	9
	3. Uitzonderingen op grond van de persoonlijke situatie	10
	3.1. Zelfstandigen in bijberoep	10
	3.2. Studenten, gehuwden, weduwnaars en weduwen	11
	3.3. Gepensioneerden	12
	4. Vrijstelling van bijdragen	13
[3]	Inkomsten als enquêteur en kinderbijslag	13
[4]	Inkomsten als enquêteur en werkloosheid	14
[5]	Inkomsten als enquêteur en inkomstenbelastingen	15
[1]	De inkomsten – de kosten – de belastingvrije som – tarief	15
[2]	De student als persoon ten laste	19
[6]	Checklist administratieve verplichtingen van de zelfstandige enquêteur	20
[7]	Nuttige adressen, telefoonnummers en websites	21

Inleiding

Het opzet van deze brochure is de enquêteur een algemeen en beknopt overzicht te geven van de mogelijke verplichtingen op het vlak van de BTW-reglementering (1), en het sociaal statuut als zelfstandige (2). Daarbij aansluitend worden ook een aantal vragen beantwoord over de gevolgen van de enquête-activiteiten van studenten op het recht op kinderbijslag (3), op de werkloosheid (4) en op de inkomstenbelastingen (5).

Dit overzicht moet dienen om de enquêteur wegwijs te maken in een reeks voor hem relevante reglementeringen en hem een eerste leidraad aan te reiken. De tekst kan dan ook geenszins worden beschouwd als exhaustief, noch als een persoonlijk advies voor de enquêteur, met wiens individuele situatie steeds rekening zal moeten worden gehouden voor de concrete invulling van diens sociale en fiscale verplichtingen alsook van de sociaal-rechtelijke en fiscale gevolgen van zijn activiteit.

De enquêteur is als zelfstandig medewerker van het onderzoeksbureau zelf verantwoordelijk voor de verplichtingen, die zijn activiteiten met zich brengen op sociaal en fiscaal vlak. Febelmar kan dan ook niet verantwoordelijk worden gesteld met betrekking tot de inhoud van deze tekst.

Voor meer informatie aangaande het opstarten van een zelfstandige activiteit en startvoorwaarden en -procedures: www.statbel.fgov.be/nl/ondernemingen/vademecum/index.jsp.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Febelmar. Mei 2010.

Het fiscaal statuut van de enquêteur als btw-plichtige

[1] Algemeen – de BTW-identificatie – het ondernemingsloket

De diensten die een enquêteur verricht, zijn in principe onderworpen aan de BTW-reglementering.

Eenieder die onderworpen is aan de BTW-reglementering dient bij de aanvang van zijn werkzaamheid een **ondernemingsnummer** aan te vragen.

De enquêteur zal dus een ondernemingsnummer moeten aanvragen.

Het ondernemingsnummer is ingevoerd sinds 1 juli 2003 en is een uniek identificatienummer dat de Kruispuntbank van Ondernemingen (die is ondergebracht bij de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie – www.mineco.fgov.be) toekent aan de onderneming, in dit geval de enquêteur. Dit nummer vervangt het vroegere BTW-nummer.

Het gebruik van het ondernemingsnummer is verplicht sinds 1 januari 2005 en dit in de betrekkingen van de onderneming (hier: de enquêteur) met haar administratieve en rechterlijke overheden.

Het gaat om een nummer met tien cijfers. Het eerste cijfer is 0. In een eerste periode zal het ondernemingsnummer altijd beginnen met een 0.

Het ondernemingsnummer dient steeds te worden voorafgegaan door de vermelding “BTW BE”, voor ondernemingen met ook intercommunautaire verrichtingen (zijnde verrichtingen met andere lidstaten van de Europese Unie). Ondernemingen met een BTW-hoedanigheid alleen in België dienen het ondernemingsnummer enkel te laten voorafgaan door de vermelding “BTW”.

Concreet dient men zich voor het aanvragen van een ondernemingsnummer te wenden tot een **ondernemingsloket**. Bij dit ondernemingsloket kan men niet alleen een ondernemingsnummer vragen. Ondernemingsloketten verlenen ook adviserende en begeleidende diensten aan ondernemingen.

Iedereen is vrij zich tot een ondernemingsloket van zijn keuze te wenden (voor de lijst van erkende ondernemingsloketten: <http://statbel.fgov.be/>)

[2] De BTW-verplichtingen

De verplichtingen die de enquêteur als BTW-plichtige dient na te leven, hangen af van de vraag of de enquêteur een jaaronzet realiseert beneden of boven € 5.580.

Jaaronzet, wil zeggen het totaal bedrag van de facturen (exclusief B.T.W.) voor gepresteerde diensten. Indien de activiteiten pas in de loop van het jaar worden aangevangen, zal de grens van € 5.580,00 moeten worden herleid in verhouding tot de periode van de activiteit van het aanvangsjaar.

(a) Jaaronzet beneden 5.580 EUR

De enquêteur is onderworpen aan de vrijstellingsregeling van belasting wanneer hij in de aangifte van de aanvang van zijn werkzaamheid (zie hierna) verklaart naar alle waarschijnlijkheid te zullen voldoen aan de voorwaarden die voor de toepassing van die regeling zijn gesteld. Voor de enquêteur betekent dit dat hij een jaaronzet heeft beneden de grens van € 5.580.

Dit betekent dat hij geen B.T.W. hoeft aan te rekenen, geen 3-maandelijkse B.T.W.-aangifte moet invullen en geen bijzondere boekhouding moet voeren. Nadeel is dat hij geen aftrek van B.T.W. mag uitvoeren.

De enquêteur moet in dit geval wel een aantal andere formaliteiten vervullen, nl.

- 1° Een **aangifte van aanvang van werkzaamheid doen**. Dit gebeurt bij een erkend ondernemingsloket. Ook bij het BTW-controlekantoor van de woonplaats van de enquêteur is dit nog mogelijk.
- 2° Op **de facturen** die de enquêteur aan het marktonderzoekbureau verzendt
  - een volgnummer vermelden;
  - geen B.T.W. aanrekenen, maar wel duidelijk vermelden
"Kleine onderneming onderworpen aan de vrijstellingsregeling van belasting, BTW niet toepasselijk"
- 3° Vóór 31 maart van elk jaar een **jaarlijkse listing** indienen met de vermelding van zijn afnemers en van het totaal bedrag van de gefactureerde omzet van het voorgaande jaar (op een speciaal formulier).

4° De **dubbels van de facturen volgens volgnummer bewaren en beschikken over een ontvangstenboek**. In dit laatste boek dienen de ontvangsten te worden genoteerd waarvoor geen factuur moet worden opgesteld.

Indien in de loop van het jaar het bedrag van € 5.580,00 wel wordt overschreden, moet de enquêteur onmiddellijk per aangetekende brief het hoofd van het controlekantoor van de B.T.W. verwittigen. Vanaf de eerste handeling (dienstprestatie), in haar geheel genomen, waarvoor het bedrag van € 5.580 is overschreden, valt de enquêteur dan onder het normale regime. Dit betekent dat hij vanaf dat ogenblik moet factureren met B.T.W. en kwartaalaangiften moet indienen (zie verder punt b).

(b) Jaaromzet boven 5.580 EUR

Indien de jaaromzet het bedrag van € 5.580,00 overschrijdt, dient de enquêteur de normale B.T.W.-verplichtingen na te leven. Dit houdt in:

- 1° een **aangifte van werkzaamheid en aanvraag** van een ondernemingsnummer doen;
- 2° **factureren met B.T.W.**;
- 3° een **kwartaalaangifte van de verschuldigde B.T.W.** indienen (mogelijk via internet – www.minfin.fgov.be (rubriek e-services/intervat)) en zorgen voor periodieke doorstorting van de B.T.W.;
- 4° een **jaarlijkse klantenlijsting** indienen;
- 5° een **aangepaste boekhouding** voeren (boek voor inkomende facturen, boek voor uitgaande facturen en ontvangstenboek).

Wanneer de jaaromzet beneden € 5.580,00 ligt, kan men ook op eigen verzoek het normale regime verkiezen. Deze keuze en de toepassing van het normale regime zal dan wel minstens voor de komende drie jaar gelden.

De stopzetting van de activiteit moet binnen de 15 dagen worden aangegeven aan de BTW-administratie en de BTW-boekhouding moet gedurende een periode van 10 jaar worden bewaard.

Het sociaal statuut van de enquêteur

[1] Verplichtingen als zelfstandige

Ieder die een zelfstandige activiteit uitoefent is in principe verplicht

- 1° zich **aan te sluiten bij een sociale verzekeringskas** voor zelfstandigen en dit ten laatste op de dag van de start als zelfstandige; (voor een lijst van sociale verzekeringskassen, surf naar www.rsvz.be (links))
- 2° een 3-maandelijkse **bijdrage te betalen** die wordt berekend op basis van het inkomen en bestemd is voor de financiering van de ziekteverzekering (ziektelasten en ziekteuitkering), kinderbijslag en het pensioen.

Deze beide verplichtingen gelden in beginsel ook voor de enquêteur. Naargelang van het inkomensniveau en van de persoonlijke situatie van de enquêteur bestaan er wel uitzonderingen op de algemene bijdrageregeling zoals deze van toepassing is op een zelfstandige in hoofdberoep (zie verder).

Indien de enquêteur reeds als zelfstandige aangesloten is voor andere activiteiten dan enquête-opdrachten, dient hij geen nieuwe aansluiting te nemen. Het volstaat dat hij zijn sociale kas verwittigt van zijn nieuwe activiteiten en dit ten laatste binnen 15 dagen na aanvang ervan.

[2] Bijdrageregeling

1. Begrippen

A. *Bijdragen, beheerskosten*

Bovenop de eigenlijke sociale bijdragen dienen ook beheerskosten voor de sociale kas te worden betaald. De cijfers van de sociale bijdragen, zoals hierna vermeld, moeten dan ook nog worden verhoogd met:

Beheerskosten sociale kas:

deze variëren tussen **3% en 5%** (op jaarbasis) te berekenen op het bedrag van de sociale bijdrage.

B. *Referentiejaar inkomsten*

De bijdragen worden berekend op basis van de inkomsten zoals deze door de belastingadministratie rechtstreeks aan de sociale kas worden meege-

deeld. Dat zijn de geherwaardeerde brutoberoepsinkomsten, verminderd met de beroepskosten.

Gezien het enige tijd duurt vooraleer deze gegevens voor het jaar van activiteit bekend zijn, worden de bijdragen in de regel berekend op basis van het inkomen van 3 jaar voordien. Het referentiejaar is dan ook het 3e kalenderjaar vóór het jaar van activiteit.

Bij het begin van een zelfstandige activiteit kan deze regel niet worden toegepast. Vandaar dat tijdens de eerste 3 volledige jaren van activiteit telkens rekening wordt gehouden met de inkomsten van het jaar zelf. Is het eerste jaar van activiteit onvolledig, d.w.z. gestart na 31 maart, dan geldt het eerste volledige jaar van activiteit als referentiejaar voor het onvolledige jaar.

Een schema kan dit verduidelijken.

JAAR VAN ACTIVITEIT	REFERENTIEJAAR VOOR BIJDRAGEN
facultatief : indien 1e jaar onvolledig is (d.w.z. gestart na 31 maart)	inkomsten van het volgende jaar (1e volledige jaar van activiteit)
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <i>voorbeeld: gestart op 10 april 2006 – inkomsten 2007</i> </div>	
1e volledige jaar (b.v. 2007) 2e jaar (b.v. 2008) 3e jaar (b.v. 2009)	inkomsten van hetzelfde jaar (b.v. 2007) inkomsten van hetzelfde jaar (b.v. 2008) inkomsten van hetzelfde jaar (b.v. 2009)
4e jaar en volgende	inkomsten van het 3e jaar vóór het jaar van activiteit
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <i>voorbeeld: activiteiten in 2010 – inkomsten 2007</i> </div>	

C. Voorlopige en definitieve bijdragen

Zolang er geen 3 volledige jaren van activiteit zijn, worden voorlopige bijdragen geïnd. Nadien wordt tot regularisatie overgegaan, d.w.z. dat de definitieve bijdragen worden berekend aan de hand van de gegevens omtrent de inkomsten van de referentiejaar die de sociale kas inmid-

dels van de belastingadministratie heeft ontvangen, en dat zonodig het verschil tussen de voorlopige en de definitieve bijdragen wordt opgevraagd of terugbetaald.

De voorlopige bijdragen worden definitief wanneer de zelfstandige activiteit wordt stopgezet vooraleer er een kalenderjaar is met 4 kwartalen dat als basis voor regularisatie kan dienen.

Vanaf het 4e volledige jaar van activiteit worden onmiddellijk definitieve bijdragen berekend en geïnd aan de hand van de inkomsten van het referentiejaar, d.i. het 3e jaar vóór het jaar van activiteit.

2. Algemene categorie

A. Definitieve bijdragen

- 22 % per jaar op de 1e schijf van het gebruteerde en geherwaardeerde inkomen van het referentiejaar tot € 51.059,94, met verondersteld minimuminkomen van € 11.824,39
- 14,16 % per jaar op de schijf van het inkomen tussen € 51.059,94 en € 75.246,19 per jaar

B. Voorlopige bijdragen

De voorlopige bijdragen in 2010 zijn gelijk aan:

- voor het eerste jaar van activiteit: € 606,00 per kwartaal
- voor het tweede jaar van activiteit: € 620,78 per kwartaal
- voor het derde jaar van activiteit: € 635,56 per kwartaal

Merk op: alle opgegeven bedragen van inkomstengrenzen en bijdragen zijn enkel van toepassing voor 2010. Deze bedragen worden jaarlijks aangepast.

3. Uitzonderingen op grond van de persoonlijke situatie

3.1. ZELFSTANDIGEN IN BIJBEROEP

A. Algemene voorwaarden

Om als zelfstandige in bijberoep aanvaard te worden, is het vereist dat de zelfstandige een hoofdactiviteit als werknemer, ambtenaar of in het onderwijs kan aantonen.

Hoofdactiviteit wil zeggen:

- ofwel als werknemer: maandelijks tenminste de helft van een voltijdse betrekking presteren;
- ofwel als ambtenaar of in het onderwijs: minstens 8 maanden of 200 dagen per jaar werken en maandelijks tenminste de helft van een voltijdse betrekking presteren. In het onderwijs is dat tenminste 6/10 van een volledig uurrooster.

B. Vrijstelling

Bedraagt het inkomen in het referentiejaar minder dan € 1.308,18 per jaar: geen bijdrage.

Belangrijke opmerking: In de praktijk gebeurt het dat de sociale kas als bijkomende voorwaarde voor de vrijstelling stelt dat het inkomen per kwartaal niet meer mag bedragen dan $\frac{1}{4}$ van € 1.308,18 of € 327,04. Deze voorwaarde wordt gesteld uit voorzorg voor het geval men minder dan 1 jaar aangesloten blijft. Wanneer men b.v. slechts 1 kwartaal aangesloten is en er tijdens deze referentieperiode b.v. € 500 werd verdiend, bestaat er betwisting over de vraag of de betrokken persoon op jaarbasis geacht wordt beneden de € 1.308,18 -grens te blijven, dan wel of het inkomen van € 500 per kwartaal theoretisch gezien op € 2.000 per jaar moet gebracht worden en er bijdragen te betalen zijn op dit theoretisch inkomen.

C. Definitieve bijdragen

1° Inkomen in het referentiejaar beneden € 1.308,18:

geen bijdrage (zie supra)

2° Inkomen in het referentiejaar boven € 1.308,18:

bijdrage is afhankelijk van reële inkomen nl.:

- 22 % per jaar op de eerste schijf van € 51.059,94
- 14,16 % per jaar op de schijf tussen € 51.059,94 en € 75.246,19 per jaar
- minimumbijdrage = € 71,95 per kwartaal

D. Voorlopige bijdragen

1ste j.: € 67,05/kwart. - 2de j.: € 68,68/kwart. - 3de j.: € 70,32/kwart.

Merk op: alle opgegeven bedragen van inkomstengrenzen en bijdragen zijn enkel van toepassing voor 2010.

3.2. GELIJKSTELLING MET BIJBEROEP OP VERZOEK (O.M. STUDENTEN, GEHUWDE, WEDUWNAARS EN WEDUWEN)

A. Algemene voorwaarden

Volgende personen kunnen vragen via hun sociale kas gelijkgesteld te worden met een zelfstandige in bijberoep:

- **Studenten** op voorwaarde dat:
  - 1° hij/zij minder dan 25 jaar oud is;
  - 2° én nog recht geeft op kinderbijslag
  - 3° Om aldus als student te kunnen worden beschouwd, moet de betrokkene aldus cursussen volgen, of een stage doorlopen om te kunnen worden benoemd in een openbaar ambt, of een verhandeling bij het einde van de hogere studies voorbereiden.
- **Anderen, in de regel gehuwden, weduwnaars en weduwen** op voorwaarde dat zij (via de echtgenoot of als langstlevende) sociaal verzekerd zijn en rechten op pensioen, gezinsbijslag en ziektekosten hebben die minstens gelijkwaardig zijn aan deze in het sociaal statuut van de zelfstandigen.
- **Publieke mandatarissen**

De gelijkstelling met bijberoep geldt enkel indien

- 1° deze personen een aanvraag indienen;
- 2° het inkomen minder bedraagt dan € 6.194,10 (bedrag voor 2010), of € 1.308,18 voor publieke mandatarissen.

B. Vrijstelling

Bedraagt het inkomen in het referentiejaar minder dan € 1.308,18 per jaar: geen bijdrage.

Belangrijke opmerking: In de praktijk gebeurt het dat de sociale kas als bijkomende voorwaarde voor de vrijstelling stelt dat het inkomen per kwartaal niet meer mag bedragen dan ¼ van € 1.308,18 of € 327,04. Deze voorwaarde wordt gesteld uit voorzorg voor het geval men minder dan 1 jaar aangesloten blijft. Wanneer men b.v. slechts 1 kwartaal aangesloten is en er tijdens deze referentieperiode b.v. € 500 werd verdiend, bestaat er betwisting over de vraag of de betrokken persoon op jaarbasis geacht wordt beneden de € 1.308,18 -grens te blijven, dan wel of het inkomen van € 500 per kwartaal theoretisch gezien op € 2.000 per jaar moet gebracht worden en er bijdragen te betalen zijn op dit theoretisch inkomen.

C. *Definitieve bijdragen*

- 1° Inkomen in het referentiejaar beneden € 1.308,18:
geen bijdrage (zie supra)
- 2° Inkomen in het referentiejaar tussen € 1.308,18 en € 6.194,10:
bijdrage = afhankelijk van reële inkomen nl.
- 22 % per jaar op de schijf tussen € 1.308,18 en € 6.194,10
  - minimumbijdrage = € 71,95 per kwartaal
- 3° Inkomen in het referentiejaar boven € 6.194,10: zelfde regime als het algemeen stelsel, dus minimumbijdrage: € 650,34.

Merk op: alle opgegeven bedragen van inkomstengrenzen en bijdragen zijn enkel van toepassing voor 2010.

Belangrijke opmerking voor de genietters van een overlevingspensioen:

Om het overlevingspensioen te kunnen behouden moeten de weduwnaar/weduwe aangifte doen van de activiteit als zelfstandige aan de rijksdienst voor pensioenen en dit binnen 30 dagen na de aanvang ervan.

Indien het inkomen uit de zelfstandige activiteit bepaalde grenzen overschrijdt, kan dit trouwens tot vermindering of schorsing van het pensioen leiden.

3.3. GEPENSIONEERDEN

A. *Algemene voorwaarden*

Om aanspraak te kunnen maken op het bijzonder regime van gepensioneerden moet de zelfstandige

- ofwel de pensioenleeftijd bereikt hebben tot 31 december 2009 (65 jaar);
- ofwel een vervroegd rustpensioen genieten.

B. *Vrijstelling*

De verzekeringsplichtigen die de normale pensioenleeftijd hebben bereikt, zijn geen enkele bijdrage verschuldigd indien hun geherwaardeerd en gebruteerd referentieinkomen minder bedraagt dan € 2.616,35 per jaar.

C. *Definitieve bijdragen*

1. Geen recht op rustpensioen

Inkomen in het referentiejaar boven € 2.616,35: bijdrage = afhankelijk van reële inkomen nl.

- 22 % per jaar op de eerste schijf van € 51.059,94
- 14,16 % per jaar op de schijf tussen € 51.059,94 - € 75.246,19 per jaar
- minimumbijdrage = € 143,90 per kwartaal

2. Effectief genot van rustpensioen

De gepensioneerde betaalt een bijdrage van 14,70 % op het inkomen vanaf 2.616,35, daaronder is er vrijstelling

- minimumbijdrage = € 96,15

Er bestaat een gunstig regime voor de pensioentrekker met een zelfstandige activiteit die binnen de grenzen van de toegelaten arbeid voor gepensioneerden blijft. De maximumbijdrage per kwartaal bedraagt dan € 766,61. Voor verdere informatie hieromtrent: zie de sociale kas.

Merk op: alle opgegeven bedragen van inkomstengrenzen en bijdragen zijn enkel van toepassing voor 2010.

Belangrijke opmerking voor pensioentrekkers:

Op het pensioen te kunnen behouden moet de gepensioneerde aangifte doen van zijn zelfstandige activiteit aan de rijksdienst voor pensioenen en dit binnen 30 dagen na de aanvang ervan. Dit geldt ook voor de enquêteur, wiens echtgenoot een gezinspensioen ontvangt. Indien het inkomen uit de zelfstandige activiteit bepaalde grenzen overschrijdt, kan dit trouwens tot vermindering of schorsing van het pensioen leiden.

4. Vrijstelling van bijdragen

Zelfstandigen die zich in een staat van behoefte bevinden kunnen gehele of gedeeltelijke vrijstelling van bijdragen vragen bij de Commissie van vrijstelling van bijdragen. Meer info vindt men bij de sociale kas.

3

Inkomsten als enquêteur en kinderbijslag

De vraag is of de uitvoering van enquêtes door een student, voor wie kinderbijslag wordt ontvangen, het verlies van de kinderbijslag kan betekenen. In dit verband is het niet relevant te weten hoeveel de student verdient, maar wel hoeveel of binnen welke periode er wordt gewerkt.

Winstgevende activiteiten van studenten, zoals enquêteren, vormen geen belemmering voor het recht op kinderbijslag op voorwaarde dat er:

- door de student minder wordt gewerkt dan 240 uur per kwartaal, voor de activiteiten in het eerste, tweede en vierde kwartaal;
- tijdens de maanden juli, augustus en september wordt gewerkt;
- tijdens de laatste zomervakantie na het einde van de studies maximaal 240 uur wordt gewerkt in het kwartaal waarin wordt gewerkt.

Inkomsten als enquêteur en werkloosheid

Om recht te hebben op werkloosheidsuitkeringen moet de werkloze zonder arbeid en zonder loon zijn. Dat houdt in dat in beginsel geen zelfstandige activiteit (arbeid) kan worden gecombineerd met werkloosheidsuitkeringen.

Evenwel is voorzien in een uitzondering voor bijkomstige activiteiten die reeds minstens gedurende drie maanden daadwerkelijk werden gecombineerd met de activiteit als werknemer die men had voorafgaand aan de werkloosheid. Het is dus niet mogelijk als werkloze te starten met daadwerkelijke activiteiten als enquêteur (tenzij voor de werkloze van ouder dan 50 jaar die de vrijstelling oudere werkloze geniet).

Of een activiteit bijkomstig is, wordt beoordeeld aan de hand van de inkomsten die eruit voortvloeien, die dus slechts gering mogen zijn. De bijkomstige activiteiten mogen bovendien geen dagactiviteiten zijn, en moeten aldus op weekdays in hoofdzaak tussen 18 en 7 uur worden verricht.

Essentieel is dat bij de RVA (Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening – www.rva.be) aangifte gedaan wordt van de bijkomende activiteit meteen bij de aanvang van de werkloosheid.

Wanneer aan die voorwaarden niet is voldaan, kan het recht op werkloosheidsuitkeringen ontzegd worden, en kunnen bovendien sancties worden opgelegd.

Zelfs indien aan de voorwaarden is voldaan, zal het dagbedrag van de werkloosheidsuitkering verminderd worden met het dagbedrag van het inkomen uit de bijkomende activiteit (berekend op basis van de jaarinkomsten) dat € 12,41 overschrijdt (geïndexeerd bedrag vanaf 1 september 2008).

Het is aangewezen de RVA te contacteren om na te gaan of aan de voorwaarden is voldaan om de activiteiten als enquêteur als bijkomstige toegelaten activiteit te beschouwen.

Inkomsten als enquêteur en inkomstenbelastingen

[1] De inkomsten – de kosten – de belastingvrije som – tarief

De vraag is wanneer de enquêteur belastingen zal moeten betalen op de inkomsten uit zijn enquête-opdrachten.

De inkomsten

Tot de belastbare inkomsten van de enquêteur behoren alle vergoedingen die de enquêteur ontvangt voor het uitvoeren van zijn enquête-opdrachten. Ook de vergoeding die de enquêteur ontvangt voor de vervoerskosten behoren hier toe.

Deze vergoedingen moeten in principe worden aangegeven als belastbare baten in de aangifte, tenzij het uitvoeren van enquête-opdrachten slechts occasioneel gebeurt, in welk geval de inkomsten als diverse inkomsten moeten worden aangegeven.

De kosten

Bij de berekening van de inkomstenbelastingen wordt steeds uitgegaan van de netto-inkomsten, dit wil zeggen de bruto inkomsten verminderd met de kosten.

Dit geldt uiteraard ook voor de inkomsten als enquêteur.

In principe kan de enquêteur dus alle kosten aftrekken die hij heeft gedaan in een inkomstenjaar die nodig waren om zijn inkomsten als enquêteur te kunnen verkrijgen of te behouden.

Tot deze kosten behoren onder meer de vervoerskosten die de enquêteur deed om zijn opdrachten te kunnen uitvoeren (treintickets, busabonnementen, ...).

Wanneer de verplaatsingen gebeurden met de auto gelden bepaalde aftrekbeperkingen en forfaitaire regelingen.

Voor de verplaatsingen met de eigen auto tussen de woonplaats van de enquêteur en een vaste plaats van tewerkstelling geldt een forfait van € 0,15 per afgelegde kilometer. In geval de verplaatsingen tussen de woonplaats van de enquêteur en een vaste plaats van tewerkstelling worden afgelegd op een andere wijze dan met het eigen voertuig (bv. carpooling) dan geldt het zelfde forfait van € 0,15 per afgelegde kilometer, evenwel zonder dat de in aanmerking genomen afstand tussen de woonplaats en de vaste plaats van tewerkstelling hoger dan 100 kilometer (dit cijfer is van toepassing vanaf 2006). In geval de verplaatsingen tussen de woonplaats van de enquêteur en een vaste plaats van tewerkstelling worden afgelegd per fiets dan geldt een forfait van € 0,145 (geïndexeerd bedrag voor 2010, aanslagjaar 2011 is € 0,20) per afgelegde kilometer.

Voor de andere verplaatsingen met de auto dan de verplaatsingen tussen de woonplaats en een vaste plaats van tewerkstelling kunnen 75 % van de werkelijke kosten worden afgetrokken (verkeersbelasting, verzekering, ...), met uitzondering van de brandstofkosten die 100 % kunnen worden afgetrokken.

In het algemeen geldt dat de enquêteur het bestaan en de hoegrootheid van alle uitgaven die hij wenst af te trekken, moet kunnen bewijzen. Bepaalde, voornamelijk kleinere kosten, kunnen in overleg met de administratie op een forfaitair bedrag worden geraamd.

Let wel op.

Wanneer de enquêteur geen gebruik maakt van zijn recht de werkelijke kosten te bewijzen en dus in zijn aangifte geen bedrag aan aftrekbare kosten opneemt, dan zal de fiscale administratie automatisch de kosten van de enquêteur forfaitair ramen. Naast de bijdragen voor de sociale zekerheid, worden dan de volgende forfaitaire kosten van de bruto-baten afgetrokken:

Voor inkomstenjaar 2009:

- 27,2 pct. van de eerste schijf van € 3.750 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 5.190);
- 10 pct. van de schijf van € 3.750 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 5.190) tot € 7.450 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 10.310);
- 5 pct. van de schijf van € 7.450 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 10.310) tot € 12.400 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 17.170);
- 3 pct. van de schijf boven € 12.400 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 17.170)

De forfaitaire beroepskosten mogen in geen geval meer bedragen dan € 2.555 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 3.540)

Voor inkomstenjaar 2010:

- 28,7 pct. van de eerste schijf van € 3.750 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 5.190);
- 10 pct. van de schijf van € 3.750 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 5.190) tot € 7.450 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 10.310);
- 5 pct. van de schijf van € 7.450 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 10.310) tot € 12.400 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 17.170);
- 3 pct. van de schijf boven € 12.400 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 17.170)

De forfaitaire beroepskosten mogen in geen geval meer bedragen dan € 2.555 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 3.590)

De belastingvrije som

Voor elke belastingplichtige wordt een bedrag van € 4.095 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 6.430 per belastingplichtige, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 6.430 per belastingplichtige) vrijgesteld van belasting. Dit bedrag wordt de belastingvrije som geheten.

Wanneer het netto belastbaar inkomen van de enquêteur dus lager is dan de voornoemde belastingvrije som, dan betaalt de enquêteur geen inkomstenbelastingen.

Wanneer het totale belastbare inkomen van de belastingplichtige lager is dan € 15.220 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 23.900, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 23.900), dan geldt er een hogere belastingvrije som namelijk € 4.260 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 6.690, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 6.690).

De belastingvrije som wordt verhoogd naargelang het aantal en de hoedanigheid van de personen ten laste.

Het **netto-belastbaar inkomen** is het bruto-inkomen (van de 4 categorieën inkomsten: onroerend, roerend, bedrijfs- en divers inkomen) verminderd met de kosten en verminderd met de aftrekbare bestedingen (onderhoudsgelden, giften, ...).

Let wel op.

Wanneer men de grens van de belastingvrije som niet bereikt, betekent dit op zich niet dat men vrijgesteld is van de verplichting om een belastingaangifte in te dienen.

Wanneer de enquêteur reeds een inkomen heeft (hetzij een beroepsinkomen, inbegrepen pensioenen en werkloosheidsuitkeringen, hetzij een onroerend inkomen, hetzij een divers inkomen, hetzij een roerend inkomen), dan zal het inkomen als enquêteur moeten worden toegevoegd aan het netto belastbaar inkomen (= som van het bruto-inkomen van beroeps, onroerende, roerende of diverse aard, verminderd met de kosten en verminderd met de aftrekbare bestedingen) voor de berekening van de inkomstenbelastingen op deze inkomsten als enquêteur.

Tarief

Het aldus bekomen netto belastbaar inkomen wordt progressief belast, dit wil zeggen elke inkomstenschijf wordt aan een afzonderlijk tarief belast, de laagste inkomstenschijf aan het laagste tarief.

Dit tarief is:

25 pct. voor de inkomstenschijf van € 0,01 tot € 5.705 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 7.900, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 7.900);

30 pct. voor de schijf van € 5.705 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 7.900, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 7.900) tot € 8.120 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 11.240, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 11.240);

40 pct. voor de schijf van € 8.120 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 11.240, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 11.240) tot € 13.530 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 18.730, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 18.730);

45 pct. voor de schijf van € 13.530 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 18.730, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 18.730) tot € 24.800 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 34.330, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 34.330);

50 pct. voor de schijf boven € 24.800 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 34.330, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 34.330).

De belastingvrije som zal op de laagste inkomstenschijf worden toegekend.

Wanneer de enquêteur gehuwd is en dus een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd, wordt het belastingtarief toegepast op het belastbare inkomen van elke belastingplichtige.

[2] De student als persoon ten laste

De vraag is of een student-enquêteur fiscaal gezien nog als persoon ten laste van zijn ouders kan worden beschouwd.

Een student-enquêteur wordt fiscaal als persoon ten laste van zijn ouders beschouwd mits hij deel uitmaakt van het gezin op 1 januari van het jaar volgend op het inkomstenjaar en hij persoonlijk in dit inkomstenjaar geen netto-bestaansmiddelen heeft gehad die een bepaald grensbedrag overschrijden.

De **netto-bestaansmiddelen** zijn de inkomsten die de enquêteur ontvangt met uitzondering van de kinderbijslag, kraamgelden, adoptiepremies, studiebeurzen, premies voor het voorhuwelijkssparen en achterstallige onderhoudsgelden, vermeerderd met de lopende onderhoudsgelden ontvangen boven de grens van € 1.800 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 2.830, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 2.830), vermeerderd met de bezoldigingen ontvangen in het kader van een arbeidsovereenkomst voor studenten boven de grens van € 1.500 (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 2.360, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 2.360), dit alles verminderd met de werkelijke kosten of bij gebreke aan bewijskrachtige gegevens, forfaitair verminderd met 20 % van deze bestaansmiddelen. Voor zover de bestaansmiddelen uit bezoldigingen van werknemers of baten bestaan, kan minstens € 250 in mindering worden gebracht (basisbedrag, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 390, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 390).

Om nog ten laste te kunnen zijn mogen de netto-bestaansmiddelen van de enquêteur niet hoger zijn dan een bepaald grensbedrag per jaar (basisbedrag = € 1.800, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 2.830, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 2.830).

Is hij een kind van een alleenstaande ouder dan ligt het bedrag, dat de student maximaal mag verdienen om nog te kunnen worden beschouwd als ten laste, hoger (basisbedrag = € 2.600, geïndexeerd voor inkomstenjaar 2009: € 4.080 en geïndexeerd voor inkomstenjaar 2010: € 4.080).

Let wel op.

De meerderjarige enquêteur moet zelf een aangifte doen, van zodra hij bedrijfsinkomsten ontvangt, ook al bereikt hij dit grensbedrag niet.

Checklist administratieve verplichtingen van de zelfstandige enquêteur

Waar u moet aan denken:

Bij de aanvang:

- aanvraag van een ondernemingsnummer bij een ondernemingsloket (voor de lijst van erkende ondernemingsloketten: http://statbel.fgov.be/nl/ondernemingen/leven_onderneming/oprichting/ondernemingsloket/index.jsp.) = aangifte van aanvang van een BTW-werkzaamheid
- aansluiten bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen: www.rsvz.be (links – sociale verzekeringsfondsen)
- kwartaalbijdragen sociale zekerheid betalen
- facturen uitreiken aan het marktonderzoekbureau (al dan niet met aanrekening van BTW afhankelijk van statuut van de kleine onderneming of niet) met vermelding van een volgnummer
- een aangepaste boekhouding voeren (boek voor inkomende facturen, uitgaande facturen, dagontvangstenboek voor inkomsten zonder BTW)
- in geval geen gebruik kan worden / wordt gemaakt van het statuut van de kleine onderneming: een kwartaalaangifte indienen bij de administratie van de BTW en zorgen voor periodieke doorstorting BTW
- voor 31 maart een jaarlijkse listing indienen met vermelding van de afnemers en het totaal bedrag van de gefactureerde omzet voor het voorgaande jaar
- eventueel bijhouden en ordenen van de bewijzen van werkelijke kosten voor de uitoefening van de activiteit als enquêteur
- jaarlijks deel 2 van de aangifte in de personenbelasting indienen (zelf aanvragen zo dit niet spontaan werd opgestuurd)
- BTW-boekhouding 10 jaar bewaren
- Bewijzen werkelijke kosten 7 jaar bewaren

7

Nuttige adressen, telefoonnummers en websites

- **Febelmar**
Belgische Federatie Marktonderzoeksbureaus
Park Rozendal, Terhulpesteenweg 6A, 1560 Hoeilaart
02/640 06 45 – info@febelmar.be – www.febelmar.be
- **Ministerie van Economische Zaken**
Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie
Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel
02/277 51 11 – www.mineco.fgov.be (rubriek ondernemen)
- **RSVZ**
Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Jan Jacobsplein 6, 1000 Brussel
02/546 42 11 – www.rsvz.be (rubriek Links)
nuttige links naar o.a. Portaal Sociale Zekerheid, Overheidsinstellingen,
Ziekenfondsen, Sociale Verzekeringsfondsen, Kamers van Koophandel,
Interprofessionele Middenstandsorganisaties, Federale Overheids-
diensten
- **RVA**
Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
Keizerslaan 7, 1000 Brussel
02/515 41 11 – www.rva.be
- **Unizo**
Unie van Zelfstandige Ondernemers
Spastraat 8, 1000 Brussel
078/35 39 39 – info@unizo.be – www.unizo.be (rubriek uw zaak
starten)
- **Vlaamse Infolijn**
1700 – www.vlaanderen.be

► ► Officiële lijst van Belgische
marktonderzoeksbureaus, lid van Febelmar

MEMBERS

COLUMBUS	09/237.27.30
DEDICATED RESEARCH	02/344.00.88
EGERIE RESEARCH	02/346.43.40
GfK AUDIMETRIE	02/724.89.11
GfK PANEL SERVICES BENELUX	02/558.05.58
INFORMATION & DATA	02/658.03.40
INSITES	09/269.16.00
IPSOS BELGIUM	02/642.47.11
KEYSTONE NETWORK	02/267.99.15
LISTEN	04/229.85.50
MARKETING DEVELOPMENT	02/247.77.80
MARKET PROBE EUROPE	03/451.00.45
RESEARCH SOLUTION	02/644.56.26
RESULTS	02/543.17.77
ROGIL	016/62.11.58
SIGNIFICANT/GfK	0800/570.14
SYNOVATE	09/216.22.22
THE NIELSEN COMPANY (BELGIUM)	02/778.70.11
TNS DIMARSO	02/244.02.00
TNS MEDIA	02/244.02.00

ASSOCIATED MEMBERS

IVOX	016/22.62.14
JTL	055/21.38.71
LET ME KNOW!	010/68.64.74
MYTHOS QUALITATIVE RESEARCH	0475/47.55.30
PARTNERS IN MARKETING (PIM)	011/54.70.38
PROFACTS	09/244.06.74
QUALITY RESEARCH	02/380.62.94
SOLUTIONS-2	02/338.89.97
TELL-ID ²	055/23.52.91

Een initiatief van:

Febelmar – Belgische Federatie marktonderzoeksbureaus
Rue Victor Oudart 7 B6 Victor Oudartstraat, Bruxelles 1030 Brussel
Tel. 02/640.06.45 – info@febemlar.be – www.febelmar.be